

spomini na umetnika in učitelja Liszta od njegovega učenca, pianista Morica Rosenthala. Ponatisnjena je kritika nekega tirolskega župnika, ki je umrl 28. februarja 1858 kot mestni župnik v Frankfurtu, pod naslovom »Liszt an der Grenze von Kroatien«. V tej kritiki opisuje dotičnik, Beda Weber, vtiske, ki jih je napravil Lisztov koncert v Slatini pri Rogatcu l. 1845. Na ženske — krasne, do ekstaze; moški so ostali hladni. Le Madjari so bili zadovoljni s svojim rojakom! In sedaj piše tirolski duhovni-kritik iz Frankfurta v slovenski Slatini ob hrvaški meji o madjarski igri virtuoza Liszta: »Das verdross die Kroaten, die illyrisch und nicht ungarisch sein wollen. Als daher am Ende des Konzertes die ungarischen Nationaltöne anklangen, und das Spiel Teilnahme des Künstlers für dieselben auszudrücken schien, so ward ein Versuch zum Pfeifen gemacht. Die Kroatinen zupften an den Nationalfarben ihrer Kleider voller Verdruss über die Ansprüche der Magyaren. Aber Liszt schlug so mächtig in die Saiten, dass aller Zwiespalt niedergeschmettert wurde, und die Ungarn siegreich aus dem Tongefechte hervorgingen«.

22. zvezku glasbene revije »Der Merker« je priložena karikatura poljskega goslača *Bronislawa Hubermanna*, ki jo je narisal Rudolf Herrmann.

Rheinische Musik- und Theaterzeitung (Köln) priložuje v številkah 14/15 in 17 letnika 1911 razpravo *Hansa Effenbergerja* o »Novejših čeških skladateljih«, ki se bavi z deli J. B. Foersterja, Karla Kovačevica, Otokarja Ostrčila, Vit. Nováka i. dr.

»**Signale für die Musikalische Welt**« (Berlin) prinašajo v 21. št. l. 1911 poleg nekrologa o *Gustavu Mahlerju* (spisal Avgust Spannuth) članek »Stoletna slavnost praškega konservatorija« (spisal *Ernst Rychovsky*).

Umetnikov življenje in stremljenje.

Razni jubileji in spominski dnevi. Monakovska Glasbena Akademija (hkratu kr. dvorni orkester) praznuje letos stoletnico svojega obstoja. Med dirigenti tega zavoda naj bodo omenjeni Franc Lachner (1837—1867), Hans pl. Bülow (1867), Wüllner (1868—1877), Levi in Franc Fischer (1878 do 1896). Mimogrede so dirigirali tudi Rihard Strauss, Bernhard Stavenhagen, Hermann Zumppe in Feliks Mottl.

Profesor na Dunajski Glasbeni Akademiji *Jakob M. Grün* proslavljal je 12. marca t. l. 75. letnico. Od leta 1877. naprej je deloval čez 30 let na imenovani akademiji (prejšnjem konservatoriju).

Otokar Ševčík, profesor na Dunajski Glasbeni Akademiji in vodja violinske mojstrske šole tega zavoda, praznuje letos šestdesetletnico.

Skladatelj *Josip Reiter*, rojen Gornjeavstrijec, je praznoval 19. januarja t. l. svojo petdesetletnico.

Karl Maria baron Savenau, graški skladatelj in glasbeni pisatelj, svojčas večletni muzikalni kritik Graškega dnevnika »Tagespost«, je obhajal 3. februarja t. l. 75. rojstni dan.

Dne 22. oktobra 1911 je bilo sto let, odkar se je porodil pianist in skladatelj *Franc Liszt*.

Dne 20. marca 1912 je bilo 100 let, odkar je umrl v Parizu *Ivan Ladislav Dussek*. V Časlavi rojen, se je posvetil glasbi. Bival je v Berlinu, Parizu, Londonu. Na zadnje je bil koncertni mojster kneza Talleyranda. Napisal je med drugim mnogo sonatin, ki se še dandanes uporabljajo pri pouku.

Generalni glasbeni ravnatelj dr. Karl Muck je izstopil s 1. decembrom 1911 iz dvorne opere v Berlinu in prevzel vodstvo filharmonskih koncertov v Bostonu. Marsikomu so v spominu začetni koraki kapelnika Mucka na graškem gledišču, in tudi urednik »N. A.« se spominja radostno njegovega dirigiranja Wagnerjevih oper, ki jih je vodil že takrat navadno na pamet brez partiture! Od l. 1892. je bil Muck stalno nameščen na berlinski kraljevi operi. Dirigiral pa je med tem časom opetovano kot gost nemško opero v Londonu (Covent Garden), dunajske filharmonske, simfonske koncerte v Bostonu, Parizu, Madridu, Kjöbenhavnu, Bruslju. V letih 1901, 1902, 1904, 1906, 1908 je vodil predstave »Parsifala« v Bayreuthu. Muck je sedaj 53 let star. Naslednik dr. Mucka na dvorni operi v Berlinu je kapelnik *Emil Paur*, prej v Pittsburgu. Paur je rojen Avstrijec.

Skladatelju Tomažu Koschatu postavijo v Porečah spomenik. Kakor znano, je ta priljubljeni koroški skladatelj koroških narodnih pesmi ponemčeni koroški Slovenec. Koschat, ki šteje 67 let, je že dolgo let korist dunajske dvorne opere.

Josef Zöhrer, ki je bil delaven skoraj 50 let kot učitelj in dirigent Nemške Filharmonske Družbe v Ljubljani, je prosil za vpokojenje. Z njegovim odstopom trpi Filharmonska Družba veliko izgubo.

Skladatelja Iv. pl. Zajca je imenovala Jugoslovanska Akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu za svojega častnega člana.

Slavni poljski pianist Ignac Paderewski bo absolviriral v Združenih Državah v sezoni 1912/13 80 koncertov za honorar 800.000 mark.

Dvorni kapelnik Franc Schalk na Dunaju je izvoljen za naslednika Hansa Richterja na Covent Garden-Gledišču v Londonu.

Karl Burrian je angažiran na Dunajski dvorni operi za dobo 6 let.

Niko Faller, intendant hrvaškega gledišča v Osijeku, je podal ostavko.

Milan Zuna, kapelnik Deželnega gledišča v Zagrebu, je bil od srbskega kralja Petra odlikovan z redom Svetega Save za znanost in umetnost. Zuna je bil prej dirigent pevskega društva »Hlahol« in Mestnega Gledišča na Královských Vinohradech.

Novi grobovi. Kakor smo poročali že v zadnji številki našega lista, je umrl 18. junija l. l. *F. Ks. Kuhač*, znani hrvaški muzikolog in skladatelj. Rodil se je 20. novembra 1834 v Osijeku s ponemčenim imenom Koch. Že med gimnazijskimi študijami v Osijeku se je pečal mnogo z glasbo, za katero je kazal izreden talent, 1850. pa ga je poslal oče v Budimpešto na učiteljske, kjer je dobil po štirih letih izpričevalo za ljudske šole in realko. Med tem časom je pa tudi dovršil z odliko budimpeštanski konservatorij. 1856. se je podal v Lipsko na konservatorij, kmalu nato k *Lisztu* v Weimar, 1857 pa na Dunaj, kjer je poslušal na vseučilišču znanega *Hanslicka*. Vrnivši se 1858 v Osijek, se je posvetil edino le glasbi. Od svojega strica je podedoval 12.000 gl. Sklenil je, zbirati glasbeno blago južnih Slovanov; 12 let (1858—71) je rabil Kuhač, da je nabral gradiva za svoje epohalno delo. Po zimi je poučeval, po letu pa potoval in nabiral narodne pesmi. Prepotoval je tako vse jugoslovanske dežele in zbral nad 5000 melodij. Dopisoval je tudi v različne nemške in hrvaške liste, kjer je objavljaj svoje članke o narodni glasbi Jugoslovancov. Leta 1871. se je preselil v Zagreb, 1873 je poslal vse svoje nabrano gradivo na dunajsko svetovno razstavo, za kar je dobil veliko zaslužno kolajno. Leta 1878 je izšel prvi zvezek monumentalnega dela »Južno-slovjenske narodne popjevke«. Ko so izšli 4 zvezki, je ustavil l. 1882. izdajanje radi prevelikih stroškov, tako, da je ostal večji del njegove zbirke v rokopisu in čaka svojega izdajatelja. Napisal je nebroj razprav o narodni glasbi Hrvatov, Slovencev, Srbov in Bolgarov, in životopise različnih hrvaških skladateljev. Ker je posvetil Kuhač večji del svojega življenja teoretičnemu raziskovanju